

AUTORSKÉ PRÁVA NA HRY SÚ VYHRADENÉ. ŽIADEN TEXT NESMIE BYŤ POUŽITÝ NA ĎALŠIE ŠÍRENIE BEZ PREDCHÁDZAJÚCEHO PÍSOMNÉHO SÚHLASU AUTORA.

All right reserved.

Vynechali sme niektoré strany a v prípade, že chcete s textom pracovať a ďalej ho šíriť, ozvite sa nám, prosím mailom: tichoaspol@gmail.com. Ďakujeme za pochopenie.

Jana Bodnárová: DIEVČA Z MORSKÉHO DNA

/monodráma/

(Hommage a Chiyuki Sakagami)

Osoby:

LEA: Ako dospelá

Ako dieťa

Ako svoja matka

Ako pilot vetroňa

Ako svoja lekárka

/Lea stojí. Lea nebezpečne stojí. Musí balansovať, bojovať o svoju rovnováhu. Na hrane javiska, ako na lane, na kladine, na šikmej ploche.... Teraz stojí pokojne, pevne a vláčne na zemi. Je bez líčidiel, cez dlhú bielu košeľu, ubabranú modrou farbou, presvitá jej telo. Uprene pozerá do očí ľudí/.

LEA: „Môj život sa začal v Prakambrijskom mori pred 5, 9 miliardami rokov... Prastaré ryby ma naučili prežiť vo vode, a tak som odišla žiť s nimi do hĺbky oceánov.... Ľudské bytosti majú zbraň, ktorú nazývame jazyk.... Naučila som sa veľmi dobrú metódu, ako zdravieť –

pritlačte druhého v náručí a pobožkajte ho.“ (citát duševne chorej japonskej maliarky Chiyuki Sakagami).

/Lea zo scény zide medzi ľuďmi. Niektorých z nich objíme, priloží si čelo k ich čelu. Pomaly, ako lanom urobeným z ostrých stebiel trávy alebo morských rias priťahuje pozornosť divákov k sebe, k svojmu príbehu. Opäť vyjde na scénu/.

LEA: Posielam vám všetkým svoje bozky.

/Ukláňa sa, posieľa vzdušné bozky. Na scénu padajú zhora biele balóny rôznych veľkostí/.

LEA: Keď som bola v hĺbke oceánu, bol vo mne voľný priestor. Máte v sebe voľný priestor? Aspoň taký maličký ako Kinder vajce. Ale prázdne. Nič tam nesmie byť. A práve v tom NIČ, v tom prázdne ste vy. To je stred vás samých. Psssst! Radím vám.... Udržte si v sebe toto miesto. Toto prázdno. Ticho. Tento stred vás. Lebo sa stratíte. Psssst! Zablúdite! Ako dieťa v čiernom lese. Psssst! Dlhو sa budete znovu hľadať. Trhať sa. Páliť sa. Budú z vás odhrýzať. Ako z čokoládovej tyčinky. Pssst! To môžete počuť iba vy. Ktorí sa na mňa pozeráte. Počúvate. Cítim váš dych. Takí ste tichí. Takí pokojní. Takí zabudnutí. Takí stratení. Zatancujem vám, ak chcete... Budem ako stvorenia z hĺbky mora. /spiklenecky šepká/ Každý z vás by mal aspoň pár minút denne tancovať. Viete to?

/Lea teraz medzi balónmi tancuje zvláštny tanec. Komicky napodobuje pohyby rýb, tuleňov, mrožov... Vyberie si jeden balón a začína ho maľovať. Oči, obočie... rôzom namaľuje veľké pery. Tento balón bude odteraz jej matkou/.

LEA: Ale raz ma mama svojou dlhánskou rukou vytiahla spomedzi rýb. Z dna mora. Lenže ona si myslela, že ma ťahá zo svojho krvavého brucha medzi rozťahnutými stehnami. Ťahá čosi slizké a teplé a krvavé. Tlmene kričí. Potom to kľbko slizu, mäsa a krvi nechá ležať. Napne ju ešte raz, akoby v bruchu mala druhé dieťa. Ale to iba vyjde placenta. Matka chvíľu váha. Chce všetko nechať tak a odísť z tohto miesta. Však sa to na chvíľu zošaleným ženám stáva, nie? Ale potom sa na lakt'och a zadku odtláča k telefónu. Točí číslo. Pritom pozerá na tú sivomodrú, hrubú a zvráskavenú šnúru. Stále ju spája s dieťaťom. Už vidí, že na jej konci je dievčatko. A že sa predsa len nadýchlo. Kričí. Vlastne plače. Pretože každou bunkou seba

cíti, že vyšlo z kľudu mora. Matka čaká, čo bude. Možno plač stíchne. Trhá jej nervy.

V najhoršom doktorovi povie, že pôrod prišiel rýchlo. Ako blesk z neba.

Nehnevám sa na teba, mami. Asi si už nemala v sebe to prázdne miesto. Možno si sa nechala kanibalizovať. Pojedať svoj život. Ako horkú čokoládu. Hlupaňa hlúpa! Hlúpa ako ja! Keby v noci spadol biely mesiac z neba ako nejaký sprostý, prepichnutý balón, tiež by bola čierno-čierna tma. Ako vtedy v tebe. Ale neskôr... keď do nášho mestečka prišiel cirkus..., mami, pamätáš? Ty si mi kúpila úžasný biely balón.

LEA-dieťa: Balón držím za dlhú šnúru. Kráčam pyšne. Vystretá. Presne ako jazdkyňa na čiernom koni. Cválala po našom meste. Robila cirkusu reklamu. Rozhadzovala papierové konfety, falošné peniaze a kričala: „Chcete vidieť, čo ste ešte nezažili? Mat' zimomriavky na koži? Vidieť stvorenia, ktoré ľudia jakživ nevideli? Fúzatú ženu? Hadiu ženu? Celkom bez kostí? Siamské dvojčatá, ako robia striptíz? Krotiteľa, ktorý si položí hlavu do tlamy tigra? Levov skákajúcich cez ohnivé obruče? Vrháča nožov? Bicyklujúcich medveďov? Šaša zamilovaného do fúzatej ženy? Samé divy sveta? Chcete sa smiať, až sa budete chytat' za bruchá? Prííííďte! Prííííďte..! Pre deti a starých polovičné vstupné! Večer začíname! Len jediný večer smiechu a hrôzy! Ó, la lááá“! Idem s mamou na ten večer smiechu a hrôzy. Pyšne. S bielym balónom v ruke.

/Lea si drží pred tvárou namaľovaný balón. Mení hlas, keď je svoja matka alebo niekto iný z predstáv v jej hlave/.

LEA-matka: Čo sa tak tváriš?! Chceš cukrovú vatu?

LEA-dieťa: Chcem.

LEA-matka: Chceš žltú?

LEA-dieťa: Chcem ružovú.

LEA-matka: Ja ti kúpim žltú. Ako moje vlasy. Také medové, nie?

LEA-dieťa: Chcem ružovú. Ru – žo – vúúú!

LEA-matka: Ešte budeš dupať nohami! Nič si nezaslúžiš!

LEA: Ako tá cukrová vata voňala! I turecký med. I pečené klobásy a limonády. Ako len bzučali osy! Vrtké, až som im závidela. Darmo sa muži oháňali novinami a ženy kabelkami. Osy im vždy olizli zo zmrzliny. Pristáli na cukrovej vate. Na okrajoch pohárov s pivom a lepkavými limonádami. Nad hlavami nám chodili povrazolezci. Lano si uviazali o vežu kostola a potom o ďalšiu budovu. Ľudia sa chichotali. V tej obrovskej budove bol okresný

výbor. Sedeli tam stranické zvieratá. Ľudia im tiež hovorili: „Tí hlaváči! Tí potentáti! vysoké zvieratá“! Možno aj oni tajne pozerali spoza nariasených záclon na šašov chodiacich po šnúre nad námestím. „Veď to sú iba také buržujské zábavy! Aj tak zaniknú. Prídu zábavy iné,“ možno uslintane hovorili svojim sekretárkam Tie mali nalakované nechty francúzskym lakom, ktorý kúpili protekčne. Pod pultom. A predavačke z drogerie za ten lak vybavili devízový prísľub na cestu do cudziny. U svojich hlaváčov. Potentátov! Bzzzzzz....

LEA-matka: Osy sú tu preto, aby uštipli papuľnaté dievčatá. Vletia im do úst, uštipnú jazyk a papuľnaté dievčatá sa zadusia.

LEA-dieťa: Ale ja tuho stisnem ústa.

LEA-matka: To je najlepšie, čo urobíš. Mlč!

LEA: Naučila som sa: brána do mlčania vŕzga. Naučila som sa: ak vojdete do izby mlčania, už sa z nej nechce vychádzať. Pssst! Nech ma nepočujú! Aj vy buďte tichí ako morská pena... Vtedy...pod cirkusovým stanom bolo cítiť piliny, hovná a moč tých zmagorených zvierat. Veď sa nesprávali ako zvieratá. Napodobovali ľudí. Aj boli oblečení ako ľudia. Povievali voňavky krotiteľiek pudlov, akrobatiek a krasojazdkyne v bielych ligotavých nohaviciach. A ešte podprsenke. Trieskala plechová hudba.

LEA-dieťa: Teraz! Teraz sa to stalo! Prišlo niečo šupinaté. Žena - had! Niečo z mora. Kde som predtým bola i ja. Stojí na kocke a začína sa zvíjať. Nemá kosti. Teraz má už hlavu medzi kolenami. Pozerá na mňa. Oči zelené. Morské. Slané. Studené. Čierne namalované. Ligotavé. Sklené. Smeje sa na mňa ako spiklenec. Pohybuje perami. Drmolí mi nejaké posolstvo? Správu iba pre mňa? Otváram i ja ústa. Veď osy tu nie sú. Nič mi neuštipne jazyk. Tá hadia žena mohla odísť. Stratíť sa mi z cesty. Aj tak som jej nerozumela. Ale ona nie! Musela prísť ešte raz. Ukázať mi, čo ma čaká.

Lea si stane pred dosku, v ktorej sú pozapichované nože obkresľujúce Leinu postavu.

LEA-dieťa: Tá, z toho mora..., tá šupinatá žena, ktorá cvičila ako had....prišla ešte raz. Tesilové šaty po kolená. Holé ramená. Červené lodičky. Lýtka svalnaté. Ako chlapské. Na krku má dokonca náhrdelník. Taký, aký si robia všetky ženy. Rozstrihajú noviny na štvorčeky. Ušúľajú všelijaké guličky. Nalakujú ich a natiahnu na nitky. Niektoré písmenká som sa naučila čítať z maminých novinových králikov. Navliekala si ich často. Hovorila, že ženy na Západe sa majú fajn. Kupujú si pravé šperky. Zlaté reťaze. Prd vedľa, ako sa zdobia ženy tu. Za oponou. Ale že tieto ženy sa vedľa vynájsť! Veď aj ona si šije kostýmy z dekoračnej látky a blúzky zo záclony... Tá žena stále nehybne stojí. Dobré, že má sklenené

oči. Také nemajú strach. Muž pred ňou hojdá v prstoch špičku noža. Potom ho vymrští. Strašné ticho. Keď sa nôž zapichne do dreva, pod stanom počuť výdych. Z nejakých obrovských úst. Hra s mäsom a krvou. Hra so ženou. Tá stále pozerá do diaľky. Deje sa tam niečo, čo vidí iba ona. Nevie, prečo sa ten muž tak hrá. A prečo nehádže nože aj žena? Čo bude s posledným nožom? Hodí ho fúzač žene do srdca? Vyberie to napichnuté ženské srdce a ukáže divákovi? Bože! Ja cúram! Cúram od strachu! Už vidím srdce! Ešte sa šklbe na špici noža. Toľko krvi!

LEA-matka: Fuj! Taká hanba! Veľké dievča a neudrží šťanky!

LEA: V autobuse mamu hnev prešiel.

LEA-matka: Čo si sa z toho tak potentovala! Veď to sú tupé nože! V maringotke si s nimi cirkusanti krájajú držky do fazuľovej polievky.

LEA-dieťa: Tupým nožom sa držky nekrájajú. Tupým nožom sa nič nekrája.

LEA-matka: Uchli ti už pančušky? Doma si ich vyperieš sama!

LEA: Pssst! Radím vám, nikdy nevstupujte do priestorov vymedzených nožmi. Ak vás tam niekto sáče, tak sa nedajte! Bíte ho! Kopte! Trhajte mu vlasy! Škriabte ako mačka. Nedajte sa

8 STRANA VYŇATÁ!

LEA: Mmmmm! Čokoláda! Prečo nám jej nedajú viac?! Ešte mám na obrázkoch i nite. Tajne ich vysúkam z podhnutej košele. Lepím na papier aj piesok, kvety a listy. Z kostí od obeda urobím telo. Zo zubnej pasty a nedojedeného chleba kožu...

LEA-lekárka: To vám nik nebráni. Ale tabletky? Bez nich sa nezaobídeme. Pán doktor...

LEA: Pán doktor! Prd o mne zistil. Sedel predo mnou ako buddha zo skaly. Bez úsmevu. Vravěl, že si stále vymýšľam. Že nespolupracujem. Klamár, pretvarovač! Chcela by som vidieť, čo ten má vlastne v nohaviciach.

LEA-lekárka: Skúste si predstaviť, že sklamanie neminie ani lekára. Bol pri vás.

LEA: Ja- nebol pri mne! Bol v nejakom vzorci. Akejkol'vek duše. Bol v chemickom vzorci liekov. Na tú akúkoľvek dušu. Nikdy by ma nepozval tancovať. Ja rada tancujem, viete?

LEA-lekárka: Tanec je krásny.

LEA: Šla by ste so mnou tancovať?

LEA-lekárka: Tanec a maľovanie je dobrá terapia.

Lea hladká a bozkáva balón lekárky.

LEA: Tak poďte. Objímte ma. Sladko. Tancujme! Tancujme bez rúk a nôh. Tancujme zvnútra. Ako ryby. Tanec je hlboký. Je silný. Cítim sa pri ňom bezpečne. Pri tanci cítim, že žijem. Poďte ku mne.

LEA-lekárka: To nie. Ale ak chcete, tancujte vy.

LEA: Ja- Kidy! Tancujte! Maľujte! Robte čo chcete. Len prehltajte lieky! Vo mne je čierna diera. Som mŕtve blato.

LEA-lekárka: Dnes ale máte zlú náladu! Ako ste spala?

LEA: Ja- Stále spím. Stále spím. Ved' to opakujem. Ved' sa sťažujem. Tie lieky zabili vo mne bdelosť. Som tupá.

LEA-lekárka: Kto vám dal také pekné meno? Lea.

LEA: Ja- vám sa páči?

LEA-lekárka: Je ľahké.

LEA:-Ja- ako to myslíte, ľahké? Nezaťažuje mozog?

LEA-lekárka: Jednoducho - ako keby bolo bez tiaže.

LEA: Ja- fakt! Je ľahké. Ako igelitové vrecúško. Dala mi ho mama? Alebo otec? Mama?

Otec? Otec? Počúvajte. Nie je moje meno aj biele? Celkom iné ako tá čierna diera vo mne?

LEA-lekárka: Je biele. Nehovorme teraz o čiernej diere. Skúste si spomenúť niečo prvé. Ale zároveň niečo pekné. Skúste. Či sa to vynorí.

Lea tancuje medzi balónmi, potom si medzi ne sadne.

LEA-dieťa: Ktosi ma drží v náručí. Teraz ma opatrne spúšťa. Posadí ma na lúku. Rastliny sú vysoké. Chytám sa ich stebiel. Voňajú kvety na ich stonkách. Bzučia muchy. Trochu asi fúka vietor, lebo steblá sa nakláňajú... Tráva je mäkká. Mám holý zadok, ale nič ma nepichá. Asi mi zložili plienky, aby som sa poriadne prevetrala. Vedľa mňa je vysoká noha. Mužská noha. Môj otec. Toto si pamätám prvé. A posledné z môjho otca. Pamätať si z otca nohu! Super! A trochu, tak ako machuľu, jeho ruky a tvár, keď ma kládol do trávy.

LEA-lekárka: Chceli by ste sa tam vrátiť? Znovu nájsť to miesto?

LEA: Ja- áno. Ale nemám šajnu kde to bolo. Prečo si pamätám trávu. Nie napríklad koberec. Alebo kočík. Hrkáľku...Cumel'. Nejakú hlúposť. Nejakú vec. Hej, šla by som tam, aj keď by to malo byť sto kilometrov! Pešo, aj stopom. Fakt! Rada by som to miesto našla. Opäť si sadla do trávy. Držala sa stebľa. Dýchala voňavý vzduch. Počúvala čmeliakov, muchy a vietor...

LEA-lekárka: Viete, čo si pamätám ja ako prvé? Spadla som do vody. Vytiahol ma otec.

LEA: Ja- vás otec zachránil. Od nás zdrhol. Vôbec nič o ňom neviem.

/Lea odloží balón, s ktorým sa rozprávala./

LEA: Kde je váš biely hlas, pani doktorka? Aj vy odo mňa odídete? Ved' ste porodila moju prvú peknú spomienku. Mimo mora. Lebo pamätám si i ten hnusný pôrod. Mamino váhanie. Čo urobiť s tým všetkým, keď už odporne vyšlo z jej tela! Kojila ma a plakala. Radšej rýchlo kúpila sušené mlieko. Rastiem, rastiem, rastiem. Ako z vody. Občas sa zavriem do maminej skrine. Voniam jej šaty. Páchnu dymom a pivom. Rozliatym vínom a parfumom. A ešte niečím veľmi intímny. Štiplavým, či akým. Neskôr to spoznám. Pižmo sexu. Raz nájdem v skrini biely balónik Nafúknem ho a vyjdem zo skrine. Mama mi ho vytrhne. Zúri. Reve na svojho milenca, že kondómy pohadzuje ako smeti. Ale keď nás ten chlap opustí, mama chradne, mama pustne, z mamy vyteká sila.

/Lea opäť zoberie balón s maminou tvárou./

LEA-mama: Lea! Bež do obchodu. Hýb sa, kým ho nezavrú! Kúp dve fľaše ovocného vína!

LEA: Ja- mne víno nedajú. Som malá. Ani minule mi nechceli predať.

LEA-mama: Tak si niečo vymysli. Si dobrá žiačka. Máš dobrý rozum. Povedz, že sa ti vrátil otec. Ten chumaj! Že ho chceme pohostiť.

LEA: Ešte som vám nevravela, že už chodím do školy? Viem už písať, čítať, vravieť básničky. Abe-ce-da...zje-dla de-da - po -ve-da-la-na-med-ve-d'a.... Mama nikde nerobí. Povaľuje sa po byte v župane.

LEA-mama: Neboj sa! Mňa nezavrú! Lebo mám teba. Žiadne príživníctvo mi nenašijú. Prijmem miesto upratovačky. Prejdem im cez rozum!. Tým polišom! Sliedičom. Tomuto dodrbanému systému. Každý systém je dodrbaný! Kontroluje človeka. Nedá mu slobodu. Nariaduje, čo žena smie robiť so svojím telom. Ale z čoho máme žiť? Do ústavu ťa nedám. Ani ty to nechceš, však, moja? Spávať medzi siedmymi, desiatimi dievčatami v jednej izbe. Na poschodových posteliach zo železa. Počúvať rozkazy. Byť ako vojačka. Ako vo väzení. My dve sme slobodné duše. My musíme držať spolu. Ro-zu-mieš?

LEA: Páči sa mi mamin župan. Aj keď je ufúľaný. Je modrý. Má strieborné hviezdičky. Raz mama zhodí župan. Je celkom nahá. Ide si urobiť kúpeľ a volá na mňa.

LEA-mama: Lea! Pod' mi umyť chrbát! Dnes chcem byť celá čistá. Dobre mi ho vydrhni!

LEA: Mama leží vo vani. Má veľké, guľaté prsia. Akési chlpy pod bruchom. Ja tam nemám nič. Ešte som mamu takto nevidela. Keď sa posadí, drhnem jej chrbát špongiou. Viem, prečo chce byť mama čistá. Lebo smrdí. Smrdí mačkami. Zbiera mačky. Miluje mačky. Iba mačky.

„Bud' vláčna ako mačka!“ hovoríeva i mne. „Vtedy ťa budem mať rada“. Aj mamine oči začínajú byť mačacie. Úzke, lenivé. Klipká viečkami, keď je opitá ovocným vínom. Sú široké a divé, keď niet peňazí. Vtedy sa musí umyť a ísť von. Na celú noc. Ako to robia mačky. Pelešia sa v maminej posteli. Pradú a stále spia. Niekedy, keď je mama preč celú noc a celý deň a ešte noc, musím kŕmiť tie mačky. Lebo ceria zuby ako ihly. Bojím sa, že ma začnú hrýzť.

LEA: /kričí na matkinu tvár – balón, ktorý tuho stláča v rukách/ Ja- nenávidím tie zdochliny! Vyhod' ich!

LEA- mama: Ty nemáš nikoho rada. Si ako skala. Ak sa naučíš mať mačky rada, budeš ako ony. Poddajná. Vláčna. Tak bohovsky krásne ľahostajná! Nevyspytateľná. Záhadná. Nezničiteľná. Budeš mať sedem životov.

LEA-dieťa: Dnes zasa doniesla ďalšiu mačku. Vracala sa domov úzkymi uličkami, nočným predmestím. Páchnu tam kanály, držkové polievky, moč chlapov z krčiem. Na chodníkoch blato. Všade úzkosť. Opitá mama si nesie topánky v rukách. Pančuchy má roztrhané. Smeje sa, hoci kráča sama. Potkany a mačky idú za ňou. Je jedna z nich. Zostupuje schodmi z rozpadávajúceho sa betónu. Drží sa pokriveného kovového zábradlia. Aj tak spadne do rigolu. Vraj rovno na chudinku mačku. „Zachránila som ďalšiu dušičku,“ povedala mi a zvalila sa oblečená na posteľ. Odkladám jej premočené topánky. Nohy má strašne studené, vlhké. Od nich ide smrť. Šaty na mame nechám. Len ju prikryjem dekou. Mačky sa okamžite zhŕknu okolo nej. Pradú, aby spala spánkom úplného zabudnutia.

LEA: Pssst! Počujete? Teraz počuť fúkať vietor. Duje cez sklá a hrá na mrežiach. Ako na organe. Keby otvorili okná, možno by mi do úst navial jemný piesok z morského dna. Z iného sveta. Kde je stále polnoc. Do polnoci sa dá vstúpiť a nevystúpiť. Keď vás nikto nezdržiava. Pani doktorka, biely hlas, kde ste teraz? Iba vy ste povedali, že mi všetko budete veriť. Porodili ste moju krásnu spomienku. Iba vám som povedala, že tancujem ako ryby a mrože a tučniaky... Že sa len tak váľam po zemi. Cítim jej tiaž. Podriaďujem sa jej. Nechcem ju premôcť ako tie baletky na piskótkach. V pozlátených divadlách.

LEA-dieťa: Sneží. Idem s mamou do kina. Drží mi ruku v pletenej rukavičke s dierami na prstoch. V kine smrdí prach a diava. Asi natierali stoličky. Na plátne vidím dievčatko. Možno má tiež deravé pletené rukavice. Ide po ulici samo. Teraz nazíza do tanečnej sály. Vidí tam steny, čo sú vlastne zrkadlá a malé dievčatá v krásnych sukničkách. Obuté v piškótkach. Tancujú. Tancujú. Tancujú. Na ulici v tom filme tiež sneží. Je podvečer. Zapaľujú plynové lampy. Potom sa aj to dievčatko z ulice učí tancovať. Pamätám si ešte ženu-labuť z toho istého filmu. To je práve to dievčatko. Ale už ako veľká žena. Tancuje za briedenia. Pri

obrovskej rieke. V obrovskom meste. Krásny muž s dlhým bielym šalom ju pozoruje. Všade je opar, hmla...Začína presvitať ružové slnko. Je to krásne. Ten zamilovaný, tancujúci pár! Taký ako z cukru na svadobných tortách.

LEA: Raz k nám príde nový muž. Vyzerá ako nedopečený chlieb. Páchne mu z úst. Mama leží na posteli. Pije už rovno z fľaše. Muž jej podáva ešte jednu a ukazuje na mňa. Ja mám gauč pozdĺž maminej postele. Som rozospatá. Nechápem, prečo sa ten tučniak zoblieka a pchá sa ku mne. Prečo mama sedí s vytreštenými, mŕtvymi očami a pozerá sa na mňa, ešte stále živú. Prečo jej rum steká po brade a hrdle a tielku. Na zmuchlaný paplón. Prečo ten mäkký tučniak, starý ako korytnačka z Galapágov mi vrní do ucha: „Pyžamko je len obal.

Nepotrebuješ ho. Je to len papier z balíka, v ktorom je drahocennosť.“ Je horúca noc. Na sebe nemám žiadne pyžamko. Iba staré tričko a nohavičky. Začne mi vyťahovať tričko. Dotýka sa mi prs a brucha. Rukou mi ide medzi nohy. Zasa vrní: „Ty to chceš, chceš to, lebo si malá cundrička...“ Tučné koleno tlačí medzi moje nohy. Sú ako paličky, ako halúzky, ako zápalky. Spustí sa mňa. Ako rôsol. Ako kopa masti. Kričím. Dá mi facku. Drží mi ústa. Strhne zo mňa nohavičky. Plačem, ale jemu je to jedno. Hlavou mu tresknem celou silou do nosa. Škriabem, tlčiem ho. Chytí mi obe ruky a natiahne nad hlavu. Pridlávi ma. Vytlačí ma zo mňa samej. Poletujem v svojom vlastnom tele ako balónik. Skryjem sa v palci na pravej ruke. Tam ma nechytí. Pod chlapom leží iba môj tieň. Pchám si palec do úst. Zúrivo ho sajem. Skrývam sa v svojich ústach.

/Lea prepichuje balónky, divoko dýcha, bojuje, trochu oddychuje, občas rozpráva s palcom v ústach/.

LEA: Keď bolo po všetkom, sypal peniaze. Na moje stehná. Na mamine ústa. Ona ležala ako mŕtva. Stále civela do tmy. A ráno? Mama rozprávala bludy. „Čo si mu to dovolila! Si cundra! Taká malá! Už dávaš starým chlapom! Ty nemáš žiadnu hanbu v sebe?!“ Leino srdce bije. Bije viac, ako... keď ...ju... pridlávil... ten... tučniak. Čo to mama rozpráva?! Prečo Leu bije? Ved' to... mama tancuje... na stoloch ...v nočných krčmách. Donesie domov ...nejakého chlapa. Aj toho... zo včerajška. Nech mama prestane! Nech skončí. Lebo Lea nikdy.... nevyjde z palca.... na svojej ruke. Bude si ho... dávať do úst... cmúľať ho... To ju utíši.... Pani doktorka? Kde je váš biely hlas? Ako vysvetlíte to všetko? Vysvetlenia nie sú. Hovoria mi, že nemám veriť, čo videli moje oči. To hovoril ten posledný doktor, ten spiklenec...., čo si chce oddýchnuť od blázna. Musím prestať! Prestať! Lebo ma dajú do postele s klietkou! Nenechajú ma maľovať!

/Lea sedí. Ťažko dýcha. Je po boji. Na scénu opäť padajú biele balóniky. Lea maľuje tvár chlapca/.

LEA: Muži sa o mňa nestarali. Nevoňala som im sexom. Možno riasami. Darmo som s nimi tancovala na terasách. V zadymených baroch. „Koľko máš rokov?“ Pýtali sa opatrne. „Nechcem byť v svrabe so žabou.“ Mala som dvanásť. Rok po scéne s tučniakom. Na riasy som si nanášala maskaru. Tupírovala vlasy. Plet' natierala dermacolom. Oči rámovala čiernou linkou. Vravela som, že som krajčírkou. Aj si mysleli, že som taká malá robotníčka, čo v daždi beží do továrne. Že naozaj šijem baletkám sukničky. Ale radšej ako tancovať, som chodila k rieke. Sedela na brehu. Čumela do vody. Tešilo ma, že je lenivá. Tichá. Rovnaká. Okolo stromy. Bezvetrie. Taký čas som mala rada. Nehybnosť. Necítila som spomienky. Vyparili sa zo mňa myšlienky. Mohla som sa zahojiť. Možno. Tam ma našiel. Môj chlapec. Môj blond'áčik. Môj pilot vetroňa. Niekedy som preňho tancovala. Páčila som samu.

LEA-ako pilot vetroňa: Zoberiem ťa do vetroňa.

LEA: Fakt to urobíš?

LEA- ako pilot vetroňa: No jasne! Je bohovské byť hore. Budeme najkrajší vtáci na nebi.

LEA: Ďaleko od všetkého. To bude ako v mori.

LEA-ako pilot vetroňa: Čistý adrenalín! Nič také nepoznám!

LEA: Bola pokojná noc. Oddaná. Ako ja. Tomu chlapcovi nevadilo, že nevoniam pižmom sexu. Že sa bojím tej lásky. Že som zbytočná. Nadarmo krásna. Mohol ma zachrániť. Ten chlapec z vetroňa.

LEA-ako pilot vetroňa: Zajtra sa stretneme v meste, hej?

LEA: Tak v meste.

LEA-ako pilot vetroňa: Chceš pečené gaštany?

LEA: Pečené gaštany hriali prsty. Už fúkal vietor. Predávali ich tučné ženy v kioskoch na uliciach.

LEA-ako pilot vetroňa: Na jar ujdeme. Utečieme z tohto štátu. Uletíme v super ľahkom lietadle. Ponad hranice. Nedostrelia do nás.

LEA: Čo tam budeme robiť?

LEA-pilot: Túlať sa z mesta do mesta.

LEA: A v tých mestách?

LEA-pilot vetroňa: Tancovať. Sedieť v kine. Čo ťa napadne. Tam inde nám bude lepšie.

LEA: A peniaze?

LECHA-pilot vetroňa: Tam je to maličkosť! Budem robiť pilota nejakému pracháčovi. Čo má svoje lietadlo.

LEA: To sa dá? Ja nemám ani bicykel /chichoce sa/

LEA-pilot vetroňa: Veď ani ja. A to ma šťve. Kúpim ti nové šaty. Plné trblietok. Lebo ty si ako z hviezdnej oblohy.

LEA: Som z mora.

LEA-pilot vetroňa: Proste odinokade.

LEA: Proste z mora.

LEA-pilot vetroňa: Vieš, že si zvláštna? Taká tajnostkárka. Mohla by si popíjať kávu v kaviarni. Tancovať rovno na ulici. Napríklad v Paríži.

LEA: To sa tam dá?

LEA-pilot vetroňa: Tam sa dá všetko.

LEA: Alebo i v Benátkach?

LEA-pilot vetroňa: Alebo i v Londýne!

LEA: Alebo v Štokholme? Tam je blízko more.

LEA-pilot vetroňa: Ale studené. To radšej v Casablanke.

LEA: Ako v tom filme..

LEA-pilot vetroňa: Ešte lepšie ako vo filme.

LEA: Bozkávali sme sa. Hladkali. Tancovala som preňho na brehu. Hovoril, že budem môcť tanec študovať i tam. Lebo som mu nahovorila, že sa učím za baletku. Ale potom som, hlúpa, hlupaňa hlúpa, povedala, že chodím poza školu. A že kedy už odletíme? Lebo ma môžu dať do polepšovne. Povedala som mu o mame. Asi preto už neprišiel. Oslablo mi srdce. Môj chlapec neprišiel. Ani druhý raz. Ani tretí, ani štvrtý, ani piaty, ani šiesty, ani siedmy.... Asi odletel sám. Na vetroni. Ponad ostnaté ploty. Pre mňa boli vysoko. Pre môjho pilota nie. Divo som behávala k rieke. Zbytočne. Bola som už vtedy bláznivá? Občas som nasilu chodila niekde s mamou. Smiali sme sa. Držali pod pazuchy. Mama hovorila, že určite vyzeráme ako sestry. Trochu som začala piť i ja. To je pravda. To... je... pravda! Ale nikdy nie toľko ako mama. Keď som ju ťahala domov, to už sme sa nedržali pod pazuchy. Niesla som ju. Nebola ťažká. Vychudnutá na kosť a kožu. Veď skoro nejedla. Obložené žemle kupovala v staničnom bufete. Alebo fazuľovú polievku. Vždy odliala z nej staničnej mačky. I tá bola opitá. Zo splaškov piva a vína na peróne. Tackala sa. Tá stará, alkoholická mačka, čo nepatrila nikomu. Niekedy ma mama bila po chrbte. Že nevarím. Že nič nerobím. Ani nechodím do školy. Triednej učiteľke musí klamať, ako často bývam chorá. Že vraciam. A pritom mám dobrú hlavu. Že som začínala so samými jednotkami. „Také nadané je to vaše dievčatko! A s takou

fantáziou! Veľmi zvláštne. Také iné“! Že jej toto všetko hovorila moja prvá učiteľka. A ona že bola vtedy tak pyšná, že sa skoro ani nemohla nadýchnuť. Od šťastia, že má také dievčatko. Za odmenu mi kupovala kompóty. Tie so zmiešaným ovocím. Lebo také som mala najradšej. A že čakala odo mňa záchranu. Lebo mi dala, čo len mohla. Že nechce, aby som

17 STRANA VYŇATÁ!

mala pobabraný život ako ona. Že sa mám snažiť. ... A že prečo sa všetko tak posralo! Keď som si bola istá, že som tehotná, zúrila. Povedala, že by mi rozkopala brucho. A potom som s ňou musela ísť do parku. Hľadať strom s červenými bobuľami. Že odvar z nich vypudí plod z môjho tela. Večer som zvracala. Dostala som triašku, strašné bolesti. Stratila vedomie.... Keď som sa prebrala, mama kľáčala vedľa mňa. Plakala a prosila, aby som jej odpustila. Bozkávala mi tvár. Hovorila, že chlapi sú svine, a že všetko spolu vydržíme. Lebo ženy sú silné. Ako stromy. „Nezomri! Nezomri! Nezomri“! Opakovala ako mantru. Ale mňa to ťahalo kdesi inde. Ako do veľkého spánku. Ani neviem koľko to všetko trvalo. Potom ma skryla u starej mamy. Tá ma liečila. Varila ľahké jedlá. Maznala sa so mnou, ako keď som bola maličká. Bozkávala mi čelo. Dľaňami mi šúchala chodidlá. Spievala pesničku, ktorú ma dávno naučila. /spieva/ „Staré dievky, čo robíte? Že sa vy nevydávate? Kúpte si oleja, namastíte si kolená, namôjveru sa vydáte. A keď sa nechcete vydať, dajte sa vy vymaľovať. Na bielom papieri, na cínovom tanieri, budeme sa na vás dívať.“ Stará mama mala tvár ako teplý, okrúhly koláč. Aký piekla na Veľkú noc. Bola som znova v bezpečí. Ale vo mne predsa rástlo dieťa môjho pilota vetroňa! Brucho sa zväčšovalo. /Lea si vloží balón pod košeľu/ a nikto nič nevidel. Keď som po dlhej prestávke musela ísť do školy. Nikto si nič nevšimol. Ani mama. Ani babička. Hladievala som si to brucho. Môjho maličkého pilota vetroňa. Maznala som sa s ním. Rozprávala som mu smiešne hlúposti. A potom sa uvidí. Potom sa uvidí! Potom sa uvidí!!! Čo sa uvidí?!!! Uvidela som presne to, čo kedysi moja mama. Bola som v izbe sama. Babička odišla. Naraz prišla čudná úzkosť. Zasa som, po dlhých rokoch, vošla pred ním do palca na svojej pravej ruke. Už neviem, či naozaj na konci šnúry bolo dieťa. Či sa mi to iba neprisnilo, či ku mne nepriplávala vidina. Či som ja sama nebola vlastne ryba hlboko na dne mora. Alebo perlorodka. Možno som v sebe mala perličku. Príliš cennú, aby ju niekto mal. Niekto zobral špinavými prstami. Potom sa mi v hlave všetko zlialo. Čosi sa preplo. Neviem vám to vysvetliť. Nikdy som to nevedela vysvetliť. Mala som mozog ako uvarenú kašu. Potom ma zobrali preč. Do miestnosti s mrežami Kopali ma. Do

brucha. Najmä do brucha. Vraj žena, ktorá si vyhodí novorodenca z okna, musí byť skopaná do brucha. Vraj žena! Ved' som bola skoro dieťa! „Nech sa jej odtrhne maternica. Nech nikdy, nikdy, nikdy neprivedie na svet ďalšie dieťa. Ani keby sa z pobehlice stala svätica“. Pľula som krv a sliny a sopeľ... Na chvíľu prestali. Ved' ma nemohli zabiť... tí ľudia, čo čosi vyšetruvali. Čosi chceli pochopiť. Čo takí vedia! Že ja som dieťa nezabila. Že som len urobila, čo som musela. Hodila bielu perličku do hlbokkej, tichej vody. Do bezpečia mora. Preč od zlej matky, matky s čiernou dierou v hlave. Biele dieťaťko má byť obalené bielym prázdnom. Má byť perličkou v bruchu perlorodky. Potom som sa prebrala v nemocnici. Spala som. Spala som. Stále som spala. Spala. Celú večnosť..

Tu mi je najlepšie. Steny majú bielu farbu. Medzi nimi chodia bieli lekári a ošetrovatelia... Tu majú zistiť, ako to všetko bolo. Ale čo vlastne bolo? Pamätám si všetko presne iba po môjho plavovlasého chlapca. Môjho pilota vetroňa. Ešte babičku s tvárou ako koláč. Strih! Koniec! Potom tá čierna diera. Vysvetlenia nie sú. Hovoria mi, že nemám veriť, čo videli moje oči. Mám rada čierne okuliare. Slnko mi pichá oči. Hovoria mi, že to boli halucinácie, výplody môjho ducha, chiméry, anamorfózy... Že som nikdy neporodila dieťa. Že ma nikto nepotrestal. Neskopal do brucha. Niet vinníka. Niet obete.. Možno stále hlboko spím. Možno som rastlina. Nejaké dieťa s holým zadkom sa mňa-stebľa drží prstíkmi. A možno to vy ste v magickom spánku. Skáčem do vašich hláv ako nepríjemný sen... Ak som nezabila, tak prečo mám uvarený mozog? Prečo som na kolenách? Čakám, či si ma pilot nájde? Oblečenú v bielej košeli. Ako neviniatko. Ako novorodenca. Len či ma môj chlapec spozná. Vlasy ostrihané. Ústa bez rúžu. Raz vraj odtiaľto odídem. Ale kam? Babička zomrela v spánku. Mame sa zastavilo srdce. Keď sa to so mnou stalo, prestala jesť. Prestala chodiť von. I v noci. V noci aj zomrela. Povedali mi to tu. „Ďalšie nešťastie zaklopalo na dvere“. Vraj som vyslovila túto vetu. Aspoň že ma tu nechajú maľovať. Aj hrať ping-pong, ak ma zavolá chlapec, ktorý občas chce utiecť. Zavesí sa na bránu a kričí. Donesú ho späť, napichajú injekciami. Nechajú ho ticho, dlho spať v zamknutej izbe, s mrežami. Niekedy príde nový lekár. Nová lekárka. Je to tu ako stojatá biela voda.

Lea poodkladá namaľované balóny do priestoru medzi nože na doske. Potom začne maľovať na bielom baliacom papieri, rozloženom v priestore kolmo i na dlážke.. Maľuje dlaňami, ktoré namáča do modrej farby. Maľuje najprv postojáčky. Ruky naťahuje do najväčšej možnej miery. Stúpa na samé špičky prstov. Akoby chcela vyjsť z tela. Jej dlane vytvárajú farbou na bielom papieri akoby postavu.

/prerývane spieva/

LEA: Staré dievky, čo robíte? Že sa vy nevydávate? Kúpte si oleja, namasťte si kolená, namôjveru sa vydáte. A keď sa nechcete vydať, dajte sa vy vymal'ovať. Na bielom papieri, na cínovom tanieri. Budeme sa na vás dívať.....

/je celkom zadýchaná/

LEA: To je pre mňa. Aj pre vás, ak chcete. Toto prázdne, bezpečné miesto. Tu môžete všetko. Chrúmať čokoládu. Hladkať sa. Sedieť. Stáť. Byť rastliny. Stvorenia z morí. Robiť si radosť. Iba radosť. Smiať sa ako blázni. Tancovať. Tu vás nik nenájde. Žiadna dlhánska ruka nedočiahne. Tu ste sami so sebou. S čistou radosťou. Hluk a odpad je preč.

/Potom si kľaká, čelo oprie o zem a ťahá ruky po papieri rozloženom na dlážke. Ťahá ich dozadu, maximálne k sebe. Je to namáhavé, počuť, ako ťažko pritom dýcha. Vzniká zvláštny, chvejivý, rozrušený kruh, ktorý môže pripomínať tieň postavy. Na stene i na dlážke. Lea stojí šťastne, uvoľnene v strede, v prázdnom, bielom priestore okolo tmavo modrého obrysu svojho- maľbou vymedzeného- tela/.

LEA: Podťte! Podťte... No táák! Podťte ku mne! Podťte...Veľmi si to želám. Toto prázdne miesto je i pre vás...Posielam vám svoje bozky. Naučila som vás, ako zdravíť. Nezabudli ste? Tak predsa podťte...(láka ľudí dovtedy, kým aspoň jeden z divákov nepríde k nej. Lea ho/ju objíme).

KONIEC

© *Jana Bodnárová*